

**Vilniaus
universiteto
leidykla**

Lietuvos istorijos studijos

ISSN 1392-0448
eISSN 1648-9101

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal

Studies of Lithuania's History

2024

Vol. 53

Published since 1992

Vilnius University Press
Vilnius, 2024

ISSN 1392-0448
eISSN 1648-9101

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas

Lietuvos istorijos studijos

2024

53 tomas

Leidžiamas nuo 1992 metų

Vilniaus universiteto leidykla

Vilnius, 2024

The journal is published twice a year

Editorial Board

Editor-in-Chief

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* Vilnius University (History 05 H)

Executive Secretary

Doc. dr. *Tomas Vaiseta* Vilnius University (History 05 H)

Editors:

Prof. dr. *Zenonas Butkus* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Borys Čerkas* The National Academy of Sciences of Ukraine,
Institute of History of Ukraine (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Bogusław Dybaś* Nicolaus Copernicus University, Toruń / Scientific Centre
of the Polish Academy of Sciences in Vienna (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl* Göteborg University (History 05 H)
Prof. dr. *Robert Frost* University of Aberdeen, United Kingdom (History 05 H)
Prof. dr. *Arūnas Streikus* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Magnus Ilmjärv* Tallinn University (History 05 H)
Dr. *Neringa Klumbytė* Miami University, United States of America (Philosophy 01 H)
Prof. dr. *Mathias Niendorf* Ernst-Moritz-Arndt Universität Greifswald (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus* Vilnius University (Sociology 05 S)
Prof. dr. *Rimvydas Petrauskas* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Darius Staliūnas* Lithuanian Institute of History (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Rafał Witkowski* Adam Mickiewicz University in Poznań (History 05 H)

Address:

Vilnius University Faculty of History
7 Universiteto St., LT-01513 Vilnius, Lithuania
E-mail: istorijos.studijos@gmail.com
<http://www.journals.vu.lt/lietuvos-istorijos-studijos>

The articles were reviewed by two experts

Included in:

BASE, CEEOL, CNKI, CORE, Dimensions, DOAJ Seal, EBSCO,
Google Scholar (h5-index 3; g5-index 4), HEAL link (Hellenic Academic Libraries Link),
JournalTOCs, Lituania, QOAM, ROAD, ScienceGate, ScienceOpen,
Scilit, Sherpa Romeo, Scopus

This publication was funded by the Lithuanian Science Council according to Project No. S-LIP-22-2
of the National Lithuanian Studies and Dissemination Program 2016–2024

Copyright © 2024 Authors. Published by Vilnius University Press

This is an Open Access journal distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Žurnalas leidžiamas du kartus per metus, Priedas – kas antri metai

Redaktorių kolegija

Vyriausiasis redaktorius

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Atsakingasis sekretorius

Doc. dr. *Tomas Vaiseta* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Nariai:

Prof. dr. *Zenonas Butkus*

Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Borys Čerkas*

Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos
Ukrainos istorijos institutas (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Bogusław Dybaś*

Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas / Lenkijos mokslų
akademijos tyrimų centras Vienoje (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl*

Geteborgo universitetas, Švedija (Istorija 05 H)

Prof. dr. *Robert Frost*

Aberdyno universitetas, Jungtinė Karalystė (Istorija 05 H)

Prof. dr. *Arūnas Streikus*

Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Magnus Ilmjärvi*

Talino universitetas, Estija (Istorija 05 H)

Dr. *Neringa Klumbytė*

Majamio universitetas, Jungtinės Amerikos Valstijos (Filosofija 01 H)

Prof. dr. *Mathias Niendorf*

Greifswaldo Ernsto Moritzo Arndto universitetas, Vokietija (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus*

Vilniaus universitetas (Sociologija 05 S)

Prof. dr. *Rimvydas Petrauskas*

Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Darius Staliūnas*

Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Rafał Witkowski*

Poznanės Adomo Mickevičiaus universitetas, Lenkija (Istorija 05 H)

Redakcijos adresas:

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas

Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius, Lithuania

El. paštas: istorijos.studijos@gmail.com

<http://www.zurnalai.vu.lt/lietuvos-istorijos-studijos>

Straipsniai vertinti dviejų recenzentų

Indeksuojamas:

BASE, CEEOL, CNKI, CORE, Dimensions, DOAJ Seal, EBSCO,

Google Scholar (h5-index 3; g5-index 4), HEAL link (Hellenic Academic Libraries Link),

JournalTOCs, Lituania, QOAM, ROAD, ScienceGate, ScienceOpen,

Scilit, Sherpa Romeo, Scopus

Leidybą pagal Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos projektą Nr. S-LIP-22-2 finansavo Lietuvos mokslo taryba

Autorių teisės © 2024 Autoriai. Publikavo Vilniaus universiteto leidykla.

Tai yra atvirosios prieigos žurnalas. Žurnalas platinamas vadovaujantis Kūrybinių bendrijų licencija Priskyrimas, kuri leidžia laisvai ir neribotai naudoti, kaip mano esant reikalinga, be kita ko, kopijuoti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais nurodant informacijos šaltinį ir autorių.

Turinys

STRAIPSNIAI

<i>Justina Sipavičiūtė. Herbai Lietuvos Metrikoje Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XVI amžiuje</i>	8
<i>Ugnė Jonaitytė. Adoptarunt et levarunt: nesantuokinių vaikų krikštavėliai XVIII amžiaus Vilniaus dekanato parapijose</i>	19
<i>Aelita Ambrulevičiūtė. „Pohulianka“: vakarinio Vilniaus priemiesčio pavadinimo kilmė ir ribų kaita 1790–1940 metais</i>	38
<i>Šarūnas Rinkevičius. 1939 metų Lietuvos Respublikos ir Turkijos Respublikos „Modus Vivendi, Prekybos ir Clearingo sutarties“ rengimas ir reikšmė jų dvišalių santykių kontekste</i>	52
<i>Ignas Stanevičius. Lietuvių jėzuitų įsikūrimas Amerikoje: veiklos kryptys ir problemos XX amžiuje</i>	74

KLASIKA

<i>Alfred North Whitehead. Moderniojo mokslo ištakos</i>	93
--	----

RECENZIJOS

<i>Tomas Vaiseta. Nušviesti ar užtamsinti? Žiniasklaidos vaidmuo nacių ir jų talkininkų teismuose. – Rec.: Ruth Leiserowitz, Gintarė Malinauskaitė, Hektoras Vitkus (eds.), Making Justice Visible: War Crimes Trials, Media and Memory after World War II, Osnabrück: fibre Verlag, 2022</i>	108
---	-----

Contents

ARTICLES

- Justina Sipavičiūtė*. Coats of Arms in the Lithuanian Metrica in the Grand Duchy of Lithuania in the 16th Century..... 8
- Ugnė Jonaitytė*. *Adoptarunt et levarunt*: Godparents of Illegitimate Children in the 18th Century Vilnius Deanery..... 19
- Aelita Ambrulevičiūtė*. “Pohulianka”: The Origin of the Name of the Western Suburb of Vilnius and the Change of Boundaries in 1790–1940..... 38
- Šarūnas Rinkevičius*. The “Modus Vivendi, Trade and Clearing Agreement” Between the Republic of Lithuania and the Republic of Türkiye and Its Significance in the Context of Bilateral Relations..... 52
- Ignas Stanevičius*. Jesuit Fathers Beyond the Iron Curtain: Directions and Challenges of Lithuanian Jesuit Exiles in the 20th Century 74

CLASSICS

- Alfred North Whitehead*. The Origins of Modern Science..... 93

REVIEWS

- Tomas Vaiseta*. To Cover or to Hide? The Role of the Media in the Trials of the Nazis and Their Collaborators. – Rec.: *Ruth Leiserowitz, Gintarė Malinauskaitė, Hektoras Vitkus (eds.)*, *Making Justice Visible: War Crimes Trials, Media and Memory after World War II*, Osnabrück: fibre Verlag, 2022..... 108